Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телеф.: BErgen 4-0237, 4-0807. Телеф. УНО: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 43. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 21-го ЛЮТОГО 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 43. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 21, 1952. VOL. LX.

ПРЕЗИДЕНТ ВИМАГАЄ ПРОДОВЖЕННЯ ВОЄННИХ УПОВАЖНЕНЬ

Вашингтон. — Президент Труман звернувся до Конґресу про продовження його воєнних уповноважень на ввесь час теперішнього виїмкового стану і на шість місяців після його закінчення. Усіх уповажнень нараховують коло сотні, одначе Труман хоче обмежитися тільки до шостидесяти, а між ними й права перебрати й адмініструвати залізницями всієї країни. Конґрес не має конституційного права ухвалювати спеціяльні уповажнення в часі миру, тільки в часі війни. Одначе у теперішньому випадку формально існує ще воєнний стан, доки не буде ратифікований мир з Японією. Воєнне поготівля з уваги на Корею не становить воєнного стану, бо Конґрес його не ухвалював. Отже, якщо б в наслідок ратифікації миру з Японією скінчився воєнний стан в країні, президент не міг би надіятися на продовження спеціяльних уповажнень, які дають йому право проголошувати розпорядження без згоди Конґресу. Білий Дім переслав Конґресові нарис законопроєкту в справі продовження уповажнень листом до віцепрезидента Албена В. Барклі, як предсідника Сенату і до спікера Палати Репрезентантів. У листі президент прохає швидкого вирішення цієї справи.

Ведемейєр про готовість Червоного Хреста

Ню Йорк. — У готелі Валдорф Асторія відбулася перекуска працівників Американського Червоного Хреста, під час якої промовляв ген. Алберт К. Ведемейєр, колишній командувач американських збройних сил у Китаї. Він звернув увагу 1,400 приявних добровольців А. Ч. Х., що цьогорічна кампанія повинна перевищити призначену висоту збірки в 85,000,000, „бо загрозлива постава Совєтів з їхньою аґресією може кинути тінь на наше майбутнє. На Далекому Сході ми можемо зустрінутися з необхідністю підняти війну на повні розміри з усіми наслідками й жертвами, що вимагають готовости наших людей і засобів... Якщо прийшло б до найгіршого і в 1952 р. прийшло до вогню, якого ми всі побоюємося, то — персонал і виряд Червоного Хреста мусить бути значно побільшений. Генерал поклав дає надію на працю добровольців в самому місті Ню Йорку, яка має принести квоту — 6,700,000 впродовж місяця березня.

Письменник потверджує членство Гісса в комуністичній партії

Вашингтон. — [illegible] Вейл, самостійний письменник з Вашинґтону, посвідчив, що Алджер Гісс, що відсиджує кару п'ятирічної в'язниці за кривоприсяжне заперечення своєї приналежности до Комуністичної партії, належав до комуністичної партії і разом з ним брав участь в нараді ячейки в 1934 р. та платив членські вкладки до партії. — Вейл не пам'ятає кільки раз це було, бо минуло вже 18 років від того часу, одначе знає, що це було найменше двічі, хоч не більше ніж п'ять. Ячейка існувала тоді серед урядових працівників, до котрої належав теж і Вейл. Самий Вейл був тоді урядовцем департаменту рільництва. Він згадав ще інших тодішніх урядовців, які належали до ячейки і які потім заперечили свою приналежність до комуністичної партії. Він згадав таких знаних людей, як Лі Пресман, Чарлз Крамер, Нейтан Віт, Генрі Колінс, Джан Абат і Віктор Перло. Свідчення Вейла важливе тому, що Гісс тому два тижні зажадав від судових властей переведення поновної розправи, заявляючи, що має нові докази своєї невинности. Переслухання Гісса в цій справі назначено на 8 квітня.

Після жахливої бурі на морі

Четем, Масс. — Вчора врятували 21 особу з розбитого на двоє нафтоналивного судна Форт Мерсер а 13 осіб залишилися ще на покладі судна, щоб помагати при рятункових операціях.

Спокійне море помагає рятівникам з прибережної сторожі. Заспокоєння в природі наступило після жахливої бурі, що розколола на частини судна Мерсер та Пендлетон. На обидвох суднах знаходилося 85 осіб, 41 особа на Пендлетоні і 44 на Мерсері. Врятували досі 32 особи з Пендлетону і 38 з Мерсеру. 15 членів залоги з обидвох суден бракує, і припускається, що вони згинули. Три буксирні пароплави з Ню Йорку поспішили вчора на місце катастрофи — з надією врятувати тих, що досі їх не знайдено.

ЛІТАК ВБИВ ЖІНКУ АМЕРИКАНСЬКОГО АТАШЕ

Місто Мехіко. — Приватний літак, причалюючи на вершку гори Толтек Пирамід, що лежить 30 миль від Мехіко Сити, вбив жінку американського сільсько-господарського аташе, паню Елеонор Верні-монт, а її сестру, паню Вільям Бейли та сестрінка поранив. Група американських журналістів видряпалася на вершок гори, що висока на 216 стіп, щоб звідти приглянутися славним мехіканським археологічним пам'яткам. Сам літак осів неушкоджений.

ДЕПАРТАМЕНТ СТЕЙТУ ВИПРАВДАВ ВІНСЕНТА

Вашингтон. — Рада Безпеки й Вірности департаменту стейту вповні виправдала професійного дипломата Джана Картера Вінсента, а департамент повернув його „в повнім довір'ї і з найкращими побажаннями" на його становище дипломатичного аґента й посла до Танжеру, в Африці. Справа Вінсента стала голосною коли сен. Джозеф Р. МекКарті обвинуватив його в комунізмі. Вінсент повернувся з свого посту в жовтні м. р., піддався слідству Ради Безпеки й Вірности департаменту стейту, й складав свідчення перед сенатською підкомісією Внутрішньої Безпеки. Якщо рада вирішила справу вірности і безпеки, то, це значить, як це вияснює пресовий урядовець департаменту стейту Майкел МекДермот, що „департамент дбайливо прослідив усі закиди, які витягнено проти посла Вінсента за означений час і невідкличо ствердив, що нема причини сумніватись у його вірности до Злучених Держав або про безпеку щодо департаменту стейту". Вінсент це вже четвертий високий урядовець, якого покликано на слідство департаментової Ради Вірности й Безпеки. Крім нього переведено ще провірку Джана Стюарта Сервиса, Джана Патона й О. Едмунда Клоба. Два перші були звільнені зі служби, третій був виправданий.

ДЖОРДЖ ВАШИНГТОН

(22 лютого 1732 — 14 грудня 1799)

У МЕХІКО ПОМ'ЯКШУЮТЬ ПРОТИЦЕРКОВНІ ЗАКОНИ

Місто Мехіко. — Серед різнородних передвиборчих таблиць і плякатів, поприбиваних на різних місцях, впадає в очі один з написом: „Релігія народу — це святість". Плякат підписаний Адольфом Руїс Кортінесом, кандидатом теперішньої урядової партії на президента, що має вигляди на перемогу. Це перший раз від революції в 1917 р. ясно й прилюдно з'ясовано зміну настроїв серед урядових кіл до релігії й церкви в Мехіко. Зміна йшла ступнево від десяти років і тепер дійшло до цього, що примас Мехіка, архиєпископ Луїс Мартінез заявив: „Нема різниці, хто прийде до влади. Напрямні у нашому відношенні до держави вже устійнені і відразу видно добру волю по обох боках". Тому, що зміна приходила поволі, не можна ствердити якоїсь точної дати, коли вона була започаткована. Негайно після 1917 р. наступило вивлащення церковних земель, проганяння священиків і часто траплялися криваві протицерковні заворушення. Хоч законів не змінено, то прийшло до тихого порозуміння між державою і церквою й держава не провокує більше духовенства та світських віруючих людей.

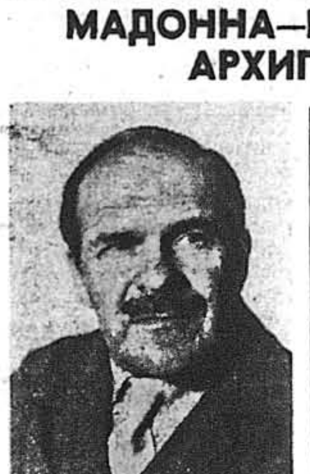
Проф. Б. Іваницький, голова У. Н. Ради, в дорозі до ЗДА

Мюнхен, Німеччина. — У четвер 14-го лютого ц. р. з аеропорту Рім-Мюнхен відлетів літаком Флаїнґ Тайґер Лайн до Ню Йорку голова Української Національної Ради і ректор Українського Технічно-Господарського Інституту (УТГІ), д-р г. к. Борис Іваницький. Напередодні від'їзду попрощав його іменем Виконного Органу УНРади д-р Степан Баран, голова В. О. В Ню Йорку проф. Б. Іваницький зупиниться впродовж одного тижня та відбуде наради з керманичем ресорту закордонних справ і заступником голови ВО УНРади д-ром Степаном Витвицьким та іншими українськими громадянами, що стоять близько до праці УНРади. Під час неприявности проф. Іваницького в Европі, обов'язки голови УНРади виконуватиме перший його заступник Іван Багряний.

МАДОННА—НОВИЙ ТВІР АРХИПЕНКА

Ню Йорк. — Мадонна, внутрішня різьба, висока на 6 стіп та ілюмінована знутра, це новий, модерний архитвір нашого світової слави мистця Олександра Архипенка. Виконаний типовим для мистця модерністичним стилем, про що вже свідчить внутрішня ілюмінація, цей твір має наскрізь реалістичний вигляд і міг би стати прикрасою та предметом подиву кожної, навіть найвеличавішої християнської святині. Модель цього нового твору, виконаний в поменшенні з люцаіту, ми мали можність подивляти в студії мистця при 1247 Бродвей в Ню Йорку.

Ми застали п. О. Архіпенка не при його мистецькій праці, але за письмовим столом. Біля нього коло 200 сторін машинопису і коло 1000 сторін рукопису. Це постає іншого роду твір, цим разом велика студія: „Философія творчости". „Філософія мистецтва — це в принципі як кожна інша форма філософії" — читаємо на одній з перших сторінок. „Вона намагається встановити інтелектуальне вияснення тих феноменів, які черпається з космічної творчости та які є доступні для такого вияснення. Проте, філософія мистецтва під багатьома оглядами є найбільшим комплексом з усіх філософій, бо вона насамперед мусить вияснити саму космічну творчість. Таке намагання стається безконечне, бо після прослідження конкретної матерії та використання вислідів наукового досвіду, ми мусимо йти дальше аж до трансцедентального єства, що було причиною матеріяльної появи..." Пан Архипенко короткими словами вияснює нам провідну ідею книжки, виходячи із заложення, що кожна людина родиться з певними творчими можливостями і властивостями. Розвиток або притуплення тих властивостей у великій мірі залежить від виховання і власне в тій ділянці наш мистець відкриває цілком нові і нез'ясовані досі горизонти.

ОЛЕКСАНДЕР АРХИПЕНКО

Багато слідів творчого ґенія, що його вияснює п. Архипенко в своєму філософічному творі, видно на кожному кроці в його студії. Це сотні фотографій і моделів його творів, загальна кількість яких переходить тисячу, та багато з яких стали окрасою світових ґалерій. Досі Олександер Архипенко мав уже коло сто виставок своїх власних творів. Його остання виставка впродовж двох років була в дорозі по університетах і ґалеріях Злучених Держав. В останніх двох роках наш мистець, на запрошення поодиноких університетів і академій, дав понад сорок лекцій на мистецькі теми перед понад 10,000 слухачами — професорами і студентами. Оцінку творів Олександра Архипенка подали найвидатніші світові журнали, як і про самого мистця можна знайти згадку в багатьох енциклопедіях. Олександер Архипенко, наш великий земляк, народився в Києві в 1887 р. і там в мистецькій школі студіював малярство та скульптуру. Свої студії він продовжував в Парижі та в інших европейських столицях. Свої перші виставки він мав в Німеччині в 1910 році. Поза кордонами України живе від 1908 року, але за цей довгий час він не забув ані рідної мови ані рідної країни. До Злучених Держав приїхав в 1923 році, а 5 років пізніше став громадянином цеї країни. Крім своєї творчої праці та своїх власних мистецьких шкіл, навчав у стейтовому Вошингтонському Університеті, в університеті в Кензас Ситі, та мав пропозиції створити постійний семінар. Минулого місяця він особисто був запрошений і взяв участь в нарадах американського відділу Виховної, Наукової і Культурної Ради Об'єднаних Націй (ЮНЕСКО) в Ню Йорку. Не беручи участи в політичному житті, п. Архипенко є здеклярованим ворогом комунізму. При всій своїй праці та обов'язках, наш мистець живо інтересується українським життям в цій та інших країнах, і зокрема життям і творчістю інших українських мистців.

ПОЧАЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ АТЛАНТІЙСЬКОЇ РАДИ

Лісбона, Португалія. — В середу, 20-го лютого, тут мала початися вже 9-та з черги сесія Ради Організації Північно-Атлантійського Пакту, попереджена останніми дипломатичними успіхами міністрів трьох західних великодержав, які, разом з канцлером Західно-Німецької Републіки, договорилися в Лондоні в справі европейської армії та німецької участи в ній. Репрезентовані у військовому і господарському комітетах представники 14-ти країн, які є членами Організації, приготовили низку резолюцій, рекомендуючи міністрам закордонних справ, фінансів і оборони, щоб вони приспішили справу створення европейської армії і европейської оборонної спільноти, включно із Західною Німеччиною, та зв'язали її тісніше з атлантійською оборонною організацією. Приготовано теж окрему резолюцію, яка визначає та запевняє негайну спільну акцію аліянтів на випадок совєтського нападу на західно-німецьку територію. На порядку нарад Ради є теж справа включення Греції і Туреччини в спільну оборону, як теж відповідний розподіл коштів оборони на поодиноких її партнерів. Міністри і їх заступники, які беруть участь в нарадах, виявляють багато оптимізму щодо можливостей їх висліду.

Захід готовий на совєтські підводні човни

Вашингтон. — Адмірал Вилиєм Фектелер, голова морських операцій, остерігає, що морська вищість західних країн сильно загрожена „найmodернішими" російськими підводними човнами, число яких подають на 300-400. Він висловив переконання, що американська й аліянтська фльоти можуть евентуально перемогти совєтську підморську силу, одначе цього, як він каже, не вдасться осягнути без важких втрат, особливо в початках воєнних дій. Це сказав адмірал у промові виголошеній на зібранні 3.500 членів Красвого Географічного Товариства. Адм. Фектелер обороняв історичну ролю морських сил, що стоять на сторожі водних шляхів. До того прилучається ще інше завдання фльоти, а саме висадка сухопутніх військ на берегах ворожих областей і втримування засобів для посунення їх в глибину ворожої території під охороною літаків, привезених літаконосцями. „Контроля над морями під теперішню пору — як загально говориться — залишається в руках Злучених Держав і Західних Аліянтів і тому деякі люди думають, що наша фльота повинна бути зменшена і пристосована тільки до ролі допоміжної сили . . . Отже, помилково думати, що наш потенціяльний ворог не може захитати нашої вищости на морю. Я пригадую спеціяльно на загрозу підводних суден" — сказав адмірал. Оця загроза, за твердженням Фектелера, приневолила американську фльоту застановитися поважно над небезпекою і робити всякі зусилля щоб цьому зарадити. „Досі ми зробили добрий поступ в цьому напрямі" — заявив адмірал.

Китайські червоні приготовляються до нападу на Формозу

Токіо. — Тут з достовірних і поінформованих джерел повідомляють, що китайські комуністи організують та вишколюють окремі великі сухопутньо-морські сили, приготовляючи їх до десанту на Формозі. Червоні, які ніколи не скривали своїх інтенцій захопити цю останню базу національно-китайського уряду, що й заставило президента Трумана дати Формозі відповідні ґарантії, сподіються, що можливе перемир'я в Кореї створить нові обставини, в яких вони зможуть здійснити свої пляни щодо Формози.

ЗАВЕРШУЄТЬСЯ НАЦІОНАЛІЗАЦІЯ МАЙНА В МАДЯРЩИНІ

Будапешт. — Комуно-мадярський уряд приступив до завершення конфіскати приватного майна на власність держави, починаючи націоналізацією вже теж приватних домів. В урядовому декреті стаҡзано, що держава перебере „всі доми, власниками яких є капіталісти, інші експлуатаційні елементи та колишні кляси гнобителів". Американська амбасада повідомила, що на підставі того розпорядку — будуть забрані комуністами теж 50 домів, власниками яких є америк. громадяни.

Заповідають чистку жидів в Чехословаччині

Мюнхен, Німеччина. — Тут в поінформован. колах побоюються, що чеські комуністи приготовляють нову чистку жидів та інших „буржуазних елементів" з наукової, культурної та інших ділянок життя в країні. Мохливості такої чистки передбачується на підставі повідомлень в комуністичній пресі та з тверджень чеських втікачів. Комуністична радіостанція в Празі вже повідомила, що 27-го лютого має почагися в Берні „конґрес проти космполітизму і буржуазного об'єктивізму в науці". В дотеперішній практиці поняття „космополітизму" — комуністи найбільше зв'язували з жидами.

ПРОМОЩЕНО ШЛЯХ ДЛЯ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ АРМІЇ

МІНІСТРИ ЗАХІДНИХ ВЕЛИКОДЕРЖАВ ДОГОВОРИЛИСЬ В СПРАВІ РЕМІЛІТАРИЗАЦІЇ НІМЕЧЧИНИ

Лондон. — Державний секретар Дін Ачесон, британський секретар закордонних справ Ентоні Іден і французький міністер закордонних справ Роберт Шуман, закінчили вчора свої наради з німецьким канцлером д-ром Конрадом Аденауером, договорившись та усунувши всі перешкоди, які припізнювали створення европейської армії та німецької участи в ній, як теж щодо нового мирного контракту між Західною Німеччиною і західними аліянтами. В спільному кінцевому повідомленні нарад, міністри висловлюють своє „велике вдоволення з результатів своєї праці" та повідомляють, що теж рівночасні наради в Парижі і в Бонн в тій справі добігають до успішного кінця. На нарадах міністрів в Лондоні досягнено такі результати: 1. Британія і Злучені Держави повторили своє публічне запевнення, що вони заінтересовані у встановленні та в інтеґральности европейської оборонної спільноти, запевнюючи цим Францію, що вони не дозволять ані на те, щоб Німеччина опанувала ту армію, ані щоб з неї вона виступила; 2. Всі чотири міністри погодились, що кількість зброї, яку повинен випродукувати кожний член тої европейської оборонної спільноти, включно з Німеччиною, повинна бути встановлена самою спільнотою, створюючи в той спосіб відповідне забезпечення перед важким озброєнням Німеччини; 3. Канцлер Аденауер заявив, що вже до кінця цього тижня Німеччина займе становище щодо вимаганих від неї 2,700,000,000 долярів вкладу на европейську оборону та що це становище буде позитивне; 4. Всі чотири міністри погодились на відповідні рекомендації для Атлантійської Ради, що починає свою конференцію в Лісбоні, відносно встановлення відповідного зв'язку між европейською оборонною спільнотою та Організацією Атлантійського Пакту; 5. Чотири міністри теж погодились на перевірку вироків для колишніх німецьких воєнних злочинців і на німецьку участь в тій перевірці. Все це усуває останні перешкоди, що досі зупиняли порозуміння в справі европейської армії та ремілітаризації Німеччини. Негайно після закінчення розмов в Лондоні, Ачесон, Іден і Шуман виїхали до Лісбони на конференцію Атлантійської Ради, а д-р Аденауер вернувся до Бонн.

ФРАНЦУЗЬКА АСАМБЛЕЯ ПРИНЯЛА ПЛЯН ЕВРОПЕЙСЬКОЇ АРМІЇ

Париж. — Французька Національна Асамблея приняла вчора компромісову резолюцію, даючи свою згоду на створення европейської армії та висловлюючи в тій справі довір'я для прем'єра Фора. В користь резолюції було 327, а проти неї 287 голосів. Прем'єр Фор, одержавши заяву довір'я, виїхав до Лісбон, щоб взяти участь в конференції Атлантійської Ради. Погоджуючись на створення европейської армії та на німецьку участь в ній, французька Національна Асамблея видвигнула такі застереження: 1. Рекрутація німецьких вояків повинна зачатися щойно тоді, як договір в справі европейської армії буде ратифікований всіми шости країнами, які братимуть в ній участь; 2. Втягнення поодиноких військових частин в спільну европейську армію повинно відбуватися поступово та з рівночасним творенням політичного органу, який керуватиме тою армією; 3. Участь Німеччини в европейській армії не може бути зв'язаний з німецькою участю в Атлантійському Пакті; 4. Французький уряд повинен продовжувати свої зусилля для втягнення в европейську армію військ інших демократичних країн, головно Британії. Крім того в резолюції сказано, що аліянтські мирові контракти з Німеччиною повинні давати ґарантії відносно німецької продукції зброї та німецьких поліційних сил.

Мирові переговори між Японією і національним Китаєм

Таїпеі, Формоза. — В цій столиці національно-китайського уряду починаються сьогодні вступні розмови між японською і національно-китайською делеґаціями в справі мирового договору. Вчора обидві делеґації пред'явили свої креденційні листи. Китайську делеґацію очолює міністер закордонних справ в національно-китайському уряді, Джордж Єг, а на чолі японської делеґації стоїть колишній міністер фінансів Ісао Кавада. Переговори відбуватимуться на базі аліянтсько-японського мирового договору, підписаного минулого року в Сан Франсіско, на підставі якого китайська делеґація вже мала приготовити відповідний проєкт.

ЧЕРВОНІ В КОРЕЇ ДАЛЬШЕ ДОМАГАЮТЬСЯ СОВЄТСЬКОЇ УЧАСТИ В КОНТРОЛІ

Токіо. — Комуністичні представники на переговорах в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї дальше стоять при своїх домаганнях, щоби включити Совєтський Союз між тих 6 невтральних країн, які мали б контролювати виконання постанов перемир'я в Кореї. Попереднього дня комуністи й аліянти принципово погодились на їхні спільні рекомендації для урядів воюючих країн відносно політичної конференції в справах замирення, яка мала б відбутися впродовж трьох місяців після перемир'я. Обстоюючи своє домагання відносно совєтської участи в контролі, комуністи сподіються, що вони і в цьому випадку заставлять аліянтів до компромісу. Аліянти закидають червоним відступлення від попереднього порозуміння, що в контролі повинні брати участь тільки такі країни, на яких погодяться обі сторони. Розмови в Панмунджом продовжуються тепер в двох підкомітетах, які мають вирішити ще дві спірні справи: комуністичне домагання права на будову аеродромів і Північній Кореї під час перемир'я та аліянтське домагання, щоб виміна полонених відбувалася на добровільній базі. Тимчасом на фронті, зокрема на його східному секторі, комуністичні відділи дальше „випробовували" аліянтський фронт низкою менших атак. Аліянтська авіяція продовжувала свою інтенсивну акцію проти ворожого запілля. В повітряних боях збито три ворожі літаки. Всі аліянтські літаки повернулись на свої бази.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА.		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

220-РІЧЧЯ УРОДИН ВАШИНҐТОНА

Святкуємо, як і кожного року, день уродин „першого у війні, першого в мирі й першого в серцях своїх земляків". Цього року це вже 220-літні роковини народин Юрія Вашинґтона — „Батька своєї країни". На слово „Перший" склалося багато заслуг першого президента Злучених Держав. Але забрало чимало часу, щоб це нація пізнала й оцінила.

В першу чергу треба завдячувати Вашинґтонові військову перемогу. Хто читав хоч би популярну книжку „Зріст американської цивілізації (автори: Чарлз і Мері Бірд), той знає, що діялось з американською армією серед лютої зими у Велей Фордж. Згідно з описами генерала Ґріна та інших, вояки гинули масово з голоду, холоду і хворіб; більша частина не мала навіть сорочок а не то чобіт, чи плащів. Тільки такий сильний характер, як у Вашинґтона міг вдержувати рештки армії при купі. Тільки справді велика революційна ідея могла навіть і в таких обставинах запалювати вояків до дальшої боротьби. Фанатична віра Вашинґтона в слушність і конечність боротьби за незалежність, яка була теж боротьбою за загально людську свободу, було те, що втримало вогонь революції в душах горстки босих, обдертих, голодних і хворобами висилених вояків у найкритичнішому моменті. Те саме вкінці довело й до перемоги під Иорктавн, в жовтні 1781 року що заважила на висліді цілої війни з Англією.

„Першим" став Вашинґтон теж і за свою поведінку та працю в час миру, який настав щойно в вересні 1783 року, бо щойно тоді підписано формальне замирення з Англією. Ця доба не менше важлива, як воєнна, бо ж йшло про рятування американської „Конфедерації", яка розліталась.

В час цеї цивільної анархії й загрози військового бунту група патріотичних офіцерів звернулася до Вашинґтона з предложенням стати американським „Цезаром" чи „Бонапартим", себто проголосити себе „королем". Це можна було дуже легко здійснити, спираючись на армію. До того було багато таких, що бажали замість англійського короля мати свого. Г. І. Брок, пишучи якраз тепер про Вашинґтона „В найкращій хвилині", пригадує, як він зареаґував на пропозицію стати королем. Відповідаючи полковникові Луїсові Ніколі (зв'язковий між офіцерами і Вашинґтоном) на його критику республіканського ладу, який „не в силі забезпечити прав, волі й сили одиниці" та під яким „Америка не зможе процвітати", як теж на пропозицію піти за взірцем Англії, себто перемінити Америку в королівство, Вашинґтон написав між іншим таке:

„Пане, ніяка подія впродовж війни, не була для мене більш болючою сензацією, як ваша інформація, що в армії існують такі ідеї, як ви їх представляєте, а на які я змушений глядіти з відразою та за які мушу висказати вам гостру догану".

Далі Вашинґтон дивується, яка його поведінка могла б піддати офіцерам такі думки. Цю свою відповідь закінчив він такими словами: „...Тому, якщо відноситесь до мене з якоюсь увагою і повагою, проженіть ці думки і ніколи не передавайте ні від себе, ні від когось іншого того роду сентиментів". Полковник Ніколя та офіцери послухали Вашинґтона і так був врятований республіканський лад країни. Ще додамо, що Вашинґтон перестерігав раніше офіцерів також і перед військовою диктатурою, яку піддають „ворожі аґенти".

Так поступила в критичній добі цеї країни людина, що хоч належала до одної з найбагатших, аристократичних родин, але була перейнята ідеалами свободи і вірою в нарід та його мудрість і силу.

В хвилині своєї смерти Вашинґтон міг почувати себе розчарованим. Хаос, особисті амбіції, партійна гризня, політичне розбиття і клясовий поділ, як здавалось, знищить новий лад і саму країну. Проте так не сталось, бо вільна й незалежна Америка почала потім підніматись, вибиваючись скоро на перше місце між державами світу, так, як у це вірив і як це заповів Юрій Вашинґтон.

ТЕРМІТИ

Українська Загальна Енциклопедія дає таке вияснення до назви терміт: простокрила комаха в підрівникових країнах, живе громадами, як муравель, у пнях дерев, або в особливих, збудованих із глини гніздах; дуже шкідливий, бо своїми сильними щелепами нищить дерев'яні будови й вироби.

Недавно президент Труман назвав термітами тих несовісних урядовців у федеральній, стейтовій і місцевій адміністрації, які корупцією, виключним дбанням про власні інтереси і т. п. підривають основи демократичної системи, а тим самим і основи оборонної сили та безпеки країни.

Такі самі, або й ґірші терміти існують теж в американській закордонній політиці та взагалі в теперішніх змаганнях вільного світу проти комуністичної загрози. В попередньому числі „Свободи" подано за бруклинським „Іґелом" багатомовне твердження відомого американського публіциста Джана Фішера про ту часто медвежу прислугу, яку роблять своїй країні і вільному світові, часто в найкращій вірі, деякі американські політики і дипломати, що в своїй іґноранції „етнічних комплексів та історичних аспірацій" поневолених Москвою народів підтримують будь-який анти-комуністичний рух. „Тимчасом, така підтримка — твердить Фішер — створює часто цілком протилежну ситуацію, бо антикомуністичні групи російських еміґрантів є так само імперіялістичні, як большевицькі". Автор конкретно покликується на українські аргументи проти російського імперіялізму.

Того самого дня, коли в „Свободі" передано ці міркування визначного американського публіциста, пошта, наче на потвердження його слів, принесла з Клівленду ще один „Манифест всем россиянам, в рассеянії сущим", який може послужити прикладом імперіялістичного нахабства термітських російських груп на еміґрації, та ще і в цій вільній країні. В тому „маніфесті говориться про „сучасних варварів, які поневолили „многоязичную" Росію, Латвію, Литву, Естонію, Польщу, Румунію, Болгарію, Альбанію, Угорщину, Східну Німеччину, Східну Австрію, „Ґаліцію", Буковину, „Прикарпатську Русь", Чехословаччину, Монголію, Китай і Тибет..." Ані слова про Україну, Білорусь, Вірменію, Грузію та всі інші не-російські підсовєтські „республіки". Це в них не тільки „многоязичная Россія", але й „многоязичная российская нація", як сказно в дальших твердженнях того провокаційного „маніфесту", в якому теж висувається постулят створення „народоправно - федеративної Росії" і тим подібні „лозунги". Під „маніфестом" підписались „возглавитель" А. Ґовалос та ще якийсь Рай, Вернигора і Сукало.

Ми не приділювали б уваги ані тому „маніфестові", ані його „возглавителям", бо їхнє відношення до України, Америки і вільного світу в результаті покривається з тим чого бажає собі „вождь" Сталін та його імперіялістична кліка. Але це не відірваний випадок і він цілком певно є тільки одним звеном в ланці підтримуваних невігласами в східно-европейських справах в роді Юджіна Лайонса „будь-яких" анти-комуністичних рухів, про які пише Фішер та які для справи Америки і вільного світу виконують ролю термітів: „дуже шкідливі, бо своїми сильними щелепами нищать будови і вироби", в цьому випадку будову вільного світу і тривкого миру.

Микола Чубатий

На службі російської імперії

I.

Дискусія біля особи письменника Миколи Гоголя, що розгорнулася в останніх тижнях, принесла багато небезпечного для української думки матеріялу, що може ввести баламуцтво в українське національне життя. Серед повені тих причинків до Гоголя, рішуче затрачуються межі поміж українською та російською літературою, затрачуються поняття хто ще є українцем а хто ним не є, хто є українським а хто общерусским патріотом, вкінці чи українська мова є вистачаючим інструментом для творчості великого мистця, чи вона вистачає тільки для народньої творчості та літературних творів, що стоять на поземі народньої творчості.

Слідкуючи за тою дискусією, ми попадаємо в глибокі суперечності в наших поглядах на українсько-російську історію. Хто прав — чи Шевченко, що на царів Петра I. та Катерину II. дивився як на розпинателів України, чи Микола Гоголь, що писав: „Згадати б добу Катерини II., якої царювання можна б назвати блискучою виставкою найкращих російських (русских) осягів" (Твори т. VII., 178). Якщо перенесемо це на мову нинішних часів, то вийде, що ген. Тарас Чупринка та Мануїльський однакові українці, бо оба походять з України.

Коли В. Дорошенко пише про Гоголя, що він виступав проти „гнучко-шиєнків" а навіть був одним із тих, що розхитав та знищив російську імперію", то ми знов не знаємо, що значить слово „гнучко-шиєнко" та „розхитувач і нищитель російської імперії", бож саме Гоголь гнувся перед царями та палав жаждою вірної служби імперії Росії. Згодом наведу на це багато доказів, тепер згадаю тільки, що в листі до Жуковського 6 квітня 1837 Гоголь так писав під адресою царя Миколи, відомого сатрапа та мучителя Шевченка: „Я написав письмо до царя, що його долучую. Якщо воно написане не так як слід, то він милостив вибачить своєму бідному підданому. Скажіть, що я невіжа, незнаючий писати до його високої особи, тільки що я наповнений цілий такою любов'ю до нього, якою може бути наповнений один тільки російський (русский) підданий".

В. Дорошенко слушно написав, що тільки незнання життєпису Гоголя могло подиктувати помилкові погляди на особу того великого письменника. Щоб ці погляди узгіднити я наведу більше матеріялу, що насвітлить справу українства, патріотизму чи опозиційности цього „великого полтавця", а читачі самі нехай вироблять собі погляд на особу Миколи Гоголя.

Українські та общеросійські заінтересування Гоголя.

Хто знає життєпис Гоголя з його творів, отже прямо з джерел, то погодиться, що Микола Гоголь у перших роках своєї літературної творчості (до 1835) мав слабку свідомість етнічної лучности з українським народом. Українців він ніколи не вважав за щось інше як етнічну групу, частину російського народу. Він знав, що маса, з якої вийшов має свої пісні, свої звичаї, своє минуле, одначе ніякої майбутности. В перших його збережених листах, зокрема до батьків, постійно писаних по російськи, він навіть не виявляє ніякого заінтересування тими піснями, противно — ще з Ніжину в листі до товариша Висоцького мріє про Петербург та любується Невою, якої ще в життю ніколи не бачив. (*Лист з 27-го березня 1827*).

Заінтересування українськими піснями та звичаями появилися у нього лише в перших роках побуту в Петербурзі, коли він зорієнтувався, що тими справами інтересуються вчені та письменники столиці та що вони можуть йому промостити шлях до літературної карієри, що й сталося. Тоді в листах до матери просить він прислати йому докладний опис ноші українського дячка, просить про деякі „малоросійські" твори батька (лист з 30 квітня 1828) та про українські пісні.

Творами на українську тематику „Вечорі на Хуторі близько Диканки" та „Миргородом", де був влучений „Тарас Бульба", Гоголь справді зробив перші кроки блискучої літературної карієри. Не знаючи української історії, Гоголь вставив мітичну постать Тараса Бульби та його синів в 15-те століття, себто в той історичний періоди, коли ще козаччини на світі не було тай не було на східній Україні боротьби українського православія з польським римо-католицтвом, бо східна Україна навіть тоді ще не входила в склад Польщі, тільки Литовсько-Руської Держави. Тай Варшава не була тоді ще навіть столицею Польщі, тільки ним був Краків.

Все ж таки високо-мистецька форма Тараса Бульби, тої мітольоґічної повісти з життя козаччини, приносила — з огляду на тодішню низьку національну свідомість в Україні, корисний відгомін і це було причиною, що такий палкий патріот як Шевченко був Гоголеві за ту повість безмежно вдячний.

Та скоро розійшлися шляхи тих двох людей, що себе навіть особисто не знали. Шевченко та інші патріоти державники одушевлені ідеольоґією Кирило-Методіївського Братства пішли за Україну на заслання, а Микола Гоголь скоро, бо ще в останніх трицятих роках пішов шляхом імперської карієри, потонув в общеросійськім житті та в другій половині свого життя просто соромився свого м а л о р о с і й с ь к о г о походження.

Вже в Петербурзі 1836 року він пише такі історіософічні общерусскі міркування: „Дивіть куди доля закинула російську столицю, дивний той російський народ: була столиця в Києві, тут трошки й тепло та замало холоду. Переїхала російська столиця у Москву, чу й тут замало морозу, подавайся у Петербург". Дальше слідує дуже сентиментальні порівнання Москви та Петербурга. (Твори т. VII., 309 — Петербурские Записки). Листова адреса Гоголя тоді була: „Институт Патриотическага Общества", Петербург.

Виїздить Гоголь за границю і вже 1836 пише до Жуковського з Гамбурґа 16 червня 1836 виповідаючи тугу за Росією: „І хоч думки мої, ім'я моє, мої труди належать до Росії, але я сам далеко від неї".

У своїм заповіті, який Гоголь назвав „Пращальною Повістю" написаного з глибини душі, виспівував він почуваннями з самого дна серця, найбільше скритих сил нашої російської породи, нам спільної, по якій я близький кревний вам всім". (Твори т., VII).

Гоголь та Російська Церква.

Слід признати, що Микола Гоголь ціле життя був глибоко релігійною людиною. Та підчас коли з листів його молодих літ, зокрема до родичів, його побожність виходить природною, українською, толерантною, підставою для вселюдської моралі, то згодом, коли він пірнув в російське середовище, його релігійність стає фанатичною, нетолерантною, перемішною з московським церковно-політичним месіянізмом. Серед таких церковних поглядів Гоголя немає місця ні на українську, православну автокефальну церкву, ні на українське католицтво, ні на протестантизм.

Свої церковні погляди виложив Гоголь в творі „Несколько слов о Нашей Церкви и Духовенстві", написанім у формі листа до гр. А. П. Толстого, людини впливової в адміністрації царя Миколи І., що зважався серед того реакційного окруження за ліберала. Було це якраз в часі насильної ліквідації Унійтської Церкви на Україні та Білорусі (1839). Толстой не погоджувався з брутальними методами стосованими російським Святійшим Синодом до уніятів. Гоголь взявся робити з Толстого російського патріота та викладати йому призначення російської православної церкви. „Оця Церква, пише Гоголь до Толстого, як невинна дівиця одна тільки від апостольських часів зберегла свою непорочність первісної чистоти. Оця Церква зі своїми догмами та вживаними обрядами немов прямо знесена з неба для російського народу; вона одна в силі розв'язати всі труднощі незнання та сумнівів, вона може доконати чудес в обличчі цілої Европи... Не міняючи нічого в державі, вона дасть силу Росії, впровадить в подив цілий світ упорядкованою гармонією того саме організму, яким лякалась дотепер Европа). Це Церков пізнана нами всіми". (Твори т. VIII).

Чи дослівно слова Гоголя не було повторені на конференції в Москві 1948 року з нагоди 500-ліття московської православної Церкви речником теперішнього московського патріярхату, ректором патріяршої богословської академії.

Гоголь, царат та американська демократія.

Твердження кількох авторів статтей про Гоголя, що він своїми творами захитав самодержавя в Росії, в обличчі самих творів Гоголя виходить просто несерйозним. Ніяка думка не була більше чужа усій творчості Гоголя, як захитувати чи нищити російське самодержавя. Козаки Тараса Бульби це вірні піданці царя. Оба його сатиричні твори „Ревізор" та „Мертві Душі" це найкращого типу, конструктивна сатира — критика на адміністраційні та соціяльні недоліки Росії. Вони мали на цілі лікувати недомагання самодержавної Росії а не її валити. Таке завдання сатиричних творів Гоголя розумів сам самодержавець Микола І. та передав Гоголеві через Жуковського ґратуляції за його „Ревізора". Валити режім російського самодержавя було для Гоголя річчю так чужою, як для нинішнього правовірного комуніста валити режім Сталіна.

Для прикладу наведу погляди Гоголя на справи російського самодержавя. У високо патріотичнім творі „О лиризме наших поетов" (Твори т. VIII) в році 1846 писав Гоголь таке: „Государство без автократичного монарха — то автомат. Багато, багато (людей говорить), але чи воно дійде до тих осягів, до яких дійшли Зєдинені Держави Америки? А що таке осягнули Зєдинені Держави

(Продовження на стор. 3.)

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

Державна симфонічна оркестра України протягом січня дала в найбільших концертових залях Москви 10 концертів. В першому концерті 12 січня виконано: увертюру до опери М. Лисенка „Тарас Бульба", 21 симфонію Д. Овсянико-Куликовського, сюїту Штогаренка „Пам'яті Лесі Українки" і „Закарпатські етюди" В. Гомоляка. Три інших концерти були присвячені творчості Бетховена, решта — сучасна підсовєтська музика.

Вже й підсовєтські поети почали уявну боротьбу з неіснуючими шпигунами і диверсантами, яких нібито вже скидають американці на совєтську територію. В перекладі з української мови „Огонек" (№35) надрукував вірш „В Татрах" Л. Дмитренка. Поет любується гірською природою, потім розповідає як приятель-поляк показує йому точне місце, де приземлився „мистер неизвестний из, так сказать, перемещених лиц". На нем клеймо зловещее „из США".

В публічній бібліотеці Києва 9 січня відкрилась виставка „Японський нарід в боротьбі за мир і незалежність своєї країни". Безперестанку Совєтським Союзом мандрують різні делеґації з народніх демократій. Особливу увагу Москва тепер звертає азійським народам, допомагаючи їм визволитись з-під „американського імперіялізму".

Московський „Крокодил" (30 грудня) подав оригінальний фотомонтаж: надрукував правдиві портрети двох „династій" Мукачівського пивоварного заводу. Директор заводу Ф. Гелебрант примістив на найтепліших посадах на своєму заводі трьох своїх братів, сестру, далі йдуть портрети ще шістьох директорових кревняків. Другу заводську „династію" очолює головний пивовар Людвиґ Пап; крім нього працюють два його сини, невістки, сестра невістки, два її двоюродні брати і ще декілька кревняків.

Підготовка до святкування сотих роковин з дня смерти М. Гоголя іде під знаком російського патріотизму і виключної ролі російської культури для всіх народів світу. На мовах народів СССР перевидаються твори Гоголя. В цих нових виданнях упорядники-цензори допускаються жахливих перекручень, які спотворюють думки письменника, не говорячи вже про комуністичне їх тлумачення в пресі і в масових доповідях. В статті „Про редакторську сваволю" (Літературная газета, 10 січня) А. Сломінський так про це пише: „Коли ми читаємо в академічному виданні (том II) „Тараса Бульбу", у нас появляється дивне почуття: наче б то це не той Тарас, якого ми пам'ятаємо і любимо з дитинства, а якийсь другий, хоч і подібний. В окремих місцях полиняли попередні ясні фарби, там і тут появились мутні плями". Не має сумніву, що блідність і плями появилися внаслідок перегримування українського кольориту на російський. (ЛЛ)

Микола Галій

РОСІЙСЬКА ДЕМОКРАТІЯ

(В СВІТЛІ ДОКУМЕНТІВ).

3)

Значить, є щось, що в рішаючому бою проти большевизму, могло би повернути російський народ з ворога в союзника Сталіна. Жаль, що п. Вейнбаум, не прозрадив нам цього „щось".

Пригадую слова одного бувшого російського генерала, який в 1938 р. в Парижі в проголошенні до російської еміґрації сказав:

„...проти українського сепаратизму повинні об'єднатися всі русскі люди без різниці партій і ідеологій, білі й червоні".

Тепер зацитуємо один документ, який, надіємося, розвіє песимізм і самого п. Вейнбаума щодо неросійських народів в боротьбі зі Сталіном.

„Лє Матен" з 1933 р. пише:

„...Голод на Україні викликала Москва штучно з політичних міркувань. Щоб цілковито знищити всякі стремління до самостійности, організувала совєтська влада пляновий голодовий помір з наміром знищення цілого народу, якого єдиним гріхом є туга за свободою".

На закінчення, я хотів би познайомити читачів, ще з одним російським демократом, — п. А. Диким.

По-правді кажучи, я не мав наміру цікавитися ближче писаниною того пана, якби не те, що п. Дикий знавець історії, як сам признався, і заповів, що почне історичними фактами розбивати міт і про: „Окуповану Україну", „Російським імперіялізм", „Росію тюрму народів" і ін., які створили українські сепаратисти-шовіністи.

Але хоч досі п. Дикий не розбив ще ні одного з тих мітів, він прибравши позу переможця пише:

„...В результаті полеміки багато дечого вияснено, багато дечого уточнено, багато аргументів розбито, богато карт, якими грали самостійники і шовіністи, виявились остаточно розбитими тому, що вони були спростовані фактами".

Нарешті, щоби завдати останній і смертельний удар сепаратистам, самостійникам і „галичанам", знавець історії, п. А. Дикий наводить такі аргументи своєї історичної непомильности в потребі співжиття під одною стріхою українськгоо народу „со своим единокровним и единоверним братом-народом русским":

„...Шевченко був засуджений і засланий", всеж таки був засуджений і засланий, лише п. Дикий чомусь не прозраджує, куди був засланий, „за участь в Кирило-Методіївському Братстві. А програма того братства була: федерація всіх слов'янських народів. Значить, висновок може бути один, Шевченко був федералістом, значить не самостійник. Не були самостійниками і інші українські письменники, учені, композитори: Котляревський, Ґулак - Артемовський, Левицький, Куліш, Потебна, Чубинський, Коцюбинський, Драгоманів і т. д.".

На цьому аргументі ми й хочимо спинитися, щоби показати всім „знавцям" української історії, що і той останній їхній аргумент безграмотний.

Даємо слово історії.

Програма Кирило-Медодіївського Братства:

„Всі словяне повинні об'єднатися, але так, щоби кожний слов'янський народ творив окрему республіку й правив собою не вкупі з другими, а тільки, щоби кожний з них мав свою мову, свою літературу й свій окремий, громадсько-політичний лад".

Білозерський: „Записки":

„В такому самому жахливому положені найшлося й наше світло — Україна. Прилучена до Росії на основі власних прав, вона терпить безліч кривд. Її права позабуто й тепер вона, не як сестра спорідненого народу, але як рабиня мусить терпіти все, що тільки може бути нещасного в житті народу.

Ніодин з слов'янських народів, не повинен так дуже бажати незалежности й підтримувати в тій думці інші слов'янські народи, як ми, українці".

Микола Костомарів: „Книга Битія".

В синівському віддані батьківщині, бачить Костомарів в українському народі найчистіший з поміж усіх слов'янських народів, чужий всякій неволі й рабству, далекий від польсько-шляхотського аристократизму й російського рабства й деспотизму, демократизм.

„Україна весь вік боролася за волю, а хоч впала жертвою нікчемного російського підступу, то вона встане з неволі й визволить з неї всю Слов'янщину.

Тоді скажуть усі народи, показуючи те місце, де на мапі буде намальована українська республіка: от камінь, відкинений будівничим, а він став основою всього".

А Тарас Шевченко: —

Кріпак, всю свою молодість провів у панській неволі, а ціле життя „зфедералізований": Оренбург, Орська курпость, Аральське озеро, Новопетровський форт над Каспійський морем, передчасна смерть в Петербурзі.

І сьогодні, 90 літ після смерті того, якого змістом життя була боротьба за правду, боротьба за визволення поневолених, автора Сну, Кавказу, Івана Гуса, Послання, Великого Льоху і ін., російські демократи всіх мастей і відтінків використовують його для своїх цілей, представляючи великого поета революціонера і поборника насильства, одні: федералістом, а другі: прямо, контрреволюціоністом. (А. Старчаков, Известия, № 58).

А ось, що росіяни робили з **Чубинським:**

„Нижние чины узнав об етом, что студент Чубинский волновал крестян, пригласили его к себе на угощение и по приходе висекли его розгами". (Записки Сиверса 1862. р. арк. 4 і 5).

„Чубинский в м. Борисполе, Полтавской губ. был висечен так больно, что пролежал несколько времени в постеле". (Проект к пресечению у к р а и н офильской пропаганди, рапорт Юзефовича, арк. 31-36).

„Хотя фактически не доказано, чтобы Чубинский возбуждал крестян к каким-либо противуправительственным стремлениям, коммиссия полагала: виcлать его на житье в один из уезных городов Архангельской губ. под надзор полиции". (Вердикт кн. Ол. Голицина, 20. X. 1862. р.).

Тож, зовсім не сепаратист, **Михайло Драгоманів**, — мусів таки ствердити:

„Україна на свойому добровільному приєднанні до Москви все втратила, а нічого не зискала. Українська молодь мусить стануги до боротьби з московським впливом на Україні". (М. Драгоманів: Пропащий час).

Як бачимо, від раньої історії по наші дні — Росія — біла чи червона, монархістична, демократична чи большевицька — завжди одна й та сама, якщо йде про відношення до України — займанницька. Її засоби завжди ті самі. Хитрощі й обіцянки перед поневоленням та цинізм і безоглядність після того, як російська стопа придавила вже тіло обдуреного чи підкореного народу.

(Закінчення).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Акрон, Огайо

Січень і лютий ц. р. в українській акронській громаді був під знаком звичайних річних зборів місцевих укр. товариств. Зі звітів уступаючих управ, членство довідалось близше про касовий стан своїх установ і їх діяльність. Завдяки новоприбулим, яких число вже перейшло дві сотки, членство поважно збільшилось у всіх товариствах і парафії.

Загальні річні збори Відділу ч. 295 У.Н.Союзу відбулись 20 січня ц. р. Найактивніший у праці і приєднуванні нових членів був Зепко Олекса і Пулк Василь. Прибуло 24 нових членів (17 старших і 7 молодших), на ново принятий 1, з переступними листами 4, вибрав готівку 1, суспендовано 9, взяли переступні листи 2, померли 2, — разом 43. Всіх членів є 175, з цього 137 старших і 38 дітей. Загальний прихід у 1951 р. був $5955,90, розхід $5503,78, чистий дохід $452,12. На саму допомогу хворим виплачено $282. Всі члени є загально обезпечені на суму $106.250,00. Загальне майно відділу $1910,27. Успішно працював молодечий Союз ч. 180 У.Н.С. Малий відділ Укр. Братського Союзу в минулому році переніс своє стале місце зборів з „клюбу" до церковної галі, щоб відтак знову перенестись на приватне помешкання.

Майже всі товариства (УНСоюз Відділ ч. 295 і 180, „Провидіння", „Союз Українок" ч. 7, „Ліга Укр. Молоді", „Марійські дружини", „Сестрицтва" і „Самопоміч") крім згаданого „Укр. Братського Союзу" мають свої збори і осідок в церковній галі укр. католицької парафії. Старше громадянство не може пережалувати, що занедбало кілька нагод на купно рідної домівки, де була б централя культ-освітньої-громадської праці. З браку відповідної сцени не є можливим давати сценічні вистави, концерти і т. п.

Новоприбула молодь зорганізована в ОУА „Самопоміч" примірно активізує громадську діяльність і допомагає всім місцевим установам в їхніх імпрезах, святкує всі національні свята. В березні м. р. зорганізували прекрасну Шевченківську Академію. В квітні м. р. побачили ми надзвичайно цінний історичний фільм „Траґедія Карпатської України", а 8. грудня м. р. укр. фільм „Ой не ходи Грицю..." 12 квітня м. р. за їхньою підготовкою з великим успіхом у шкільній авдиторії виступила Капеля Бандуристів під проводом В. Божика. 12 серпня перевели Надзвичайні Загальні Збори, на яких перевибрано управу. Рішено придбати домівку і на цю ціль вплинули уділові заяви на загальну суму $1300.00. Плянується організація дитячого садку. 21 жовтня влаштували смачну вечеру для старшого громадянства. Часто членство доїжджає на різні імпрези до більшого укр. осередку в Клівленд. 27 жовтня брали участь в укр. радіопередачі. 10. і 11 листопада у величавім святі „День Української Молоді". 25 листопада спеціяльним автобусом їздили на Велику Укр. Маніфестацію. 23 грудня ущасливили дітей подарунками і вдарували виставкою п. н. „Св. о. Миколай у таборі" В. Л. Коли в минулім році на У. Н. Фонд зібрано $230.50, то у цім, разом з колядою $398, а $40 переслано поза збіркою. По $25 зложили: Укр. Нар. Союз — Відділ ч. 295, Союз Українок ч. 7; По $10: „Провидіння", Відділ 68, „Самопоміч", Белей В., Верегула С., Білоус О., Галамай В., Голубка І., Вітик М., Іванищук М., Когут М., Кулик П., Курило Т., Лесняк В., Москалюк С., Оркушкі І., Савицький І., Свістель Ю., о. Феделеш В., Фенканин Г., Юшка І., Зепко К., Зепко О., Петруха М., Пулк В. і Судумир М. $6.00: Гайда П.; По $5.00: Ґошко І., Моторович С., Осередчук А., Осередчук С., д-р Свістель Ф., Яцечко П.; $2.00: Вронкович Г. Разом $230. До Централі УКК листовно переслали: По $10: Поливка М., Райнич І., Раточка Ю.; По $5: Дудра Д., Дудра С. Разом $40.00. Коляда на У. Н.Фонд: Сікора М. $4. По $3: Гарбар С., Осередчук С.; По $2: Голубка І., Іванцьо М., Малий М., Зепко К., Савула М., Сташків Г., Філяс М.; По $1: Баран Т., Белей В., Верегула С., Владичак Д., Волянський П., Галамай В., Галамай Т., Ґошко І., Дудівка С., Дудра С., Жуківський С., Зепко О., Іваницький Я., Козак І., Кос П., Кулик П., Куриляк М., Лесняк В., Матчишин С., Мідян М., Микитин О., Мусійовський Т., Олійник Л., Пагулич М., Петруха М., Пулк В., Рибій А., Савицький І., Сивик И., Тарас В., Тарас К., Тивончук С., Українець М., Шабат О., Шабльовський М., Яцічко П. Разом $60. — Разом на УНФонд з Акрону $432.00. На Наукове Т-во ім. Шевченка і Укр. Вільну Академію Наук Відділ переслав по $5.00. Потребуючим уділював грошові допомоги. Касовий оборот Відділу у м. р. був $829.79. Секретар відділу давав заінтересованим потрібні інформації, поради, виготовляв формулярі і т. п. У фірмах, де працюють новоприбулі мають довір'я і признання, бо у праці ми випереджаємо місцевих. Лиш у одній фірмі працює 30 членів Відділу. Відзначаються ощадністю. 12-ох закупило хати, а решта плянує. Народин було 10-ть. Заповідано 3 шлюби новоприбулих з місцевими дівчатами. На касові приходи парафії у м. р. в сумі $9.690.38 співпрацювали „нові", бо допомагали в імпрезах — фестині, базарі, коляді, збірках і т. д. На коляду для Церкви зібрали $340.00. 10 лютого ц. р. відбули річні загальні збори, які були дуже цікаві. Є повна надія, що „нові" з старшими у щирій співпраці продовжуватимуть успішно працю для добра укр. акронської громади і знедоленого укр. народу.

В. Лесняк

Менвіл, Н. Дж.

Свято Самостійности і Соборности

Невелика українська громада містечка Менвіл, Н. Дж., недавно оснувала в себе Відділ УККА. Вибрана екзекутива під проводом інж. Омеляна Смішкевича з місця розпочала розгортати суспільну працю серед нечисленної, але працьовитої громади, не зважаючи на труди та грошові видатки. До праці стягнули старі й нові еміґранти, об'єднані державницькою ідеєю. Відзначено 22 січня Святочною Академією, влаштованою у дні 27 січня у великій залі польського дому, яка випала незвичайно вдало та гарно. Це велике досягнення новозаснованого Відділу УККА, зокрема тих, що докладали труду.

В програму Свята, відбутого на сцені, яку гарно пристроїв інж. Б. Котис, ввійшли: американський гимн у виконанні Р. Мариновича, вступне слово інж. О. Смішкевича, доповідь Р. Мариновича, хорові точки у виконанні мішаного хору під дир. І. Гнідя, декламації С. М. та О. Баберів, фортепіянові соля п. Лесі Вахнянин, дитяча декламація М. Ясіновської та баритонове сольо „Ой Дніпре", „Вперед" Р. Мариновича, що як наддаток відспівав ще „Владико неба і землі". Свято закінчено гимном „Ще не вмерла Україна".

Присутні щиро оплескували виконавців і розійшлися вдоволені, ожидаючи нової імпрези, якою буде концерт наших відомих артистів: оперової співачки Євгенії Мозгової, баритона Романа Мариновича та піяністки Лесі Вахнянин.

Присутній

Стейплетон, С. Ай.

Коляда на Н.Фонд

Братство св. Михаїла — Відділ 211 УНС переводили цьогорічну коляду на цілі Укр. Нар. Фонду. Колядували пп. Т. Соколовський, П. Телешевський, Т. Матенько, Т. Кузенко.

Коляду зложили: по $5: П. Телешовський і Т. Соколовський; І. Макар $3; по $2: Р. Почтар, В. Скоцень, Т. Нетреба, М. Гравківський; по $1: Д. Фостик, В. Стичак, І. Грицак, Н. Слободян, М. Грицина, О. Місіснович, Т. Іваніцкий, Т. Кузенко, Т. Матенько, В. Баран, С. Барельський, Г. Баран, К. Магмет, К. Наконечна, С. Дзера, П. Рій, А. Кривавий — Разом: $39.

Рівно ж Братство св. Михайла — Відділ 211 УНС зложило чл. вкл. до УККА $20.

Разом зібране гроші $59, — переслано до УККА.

Уряд: Р. Почтар — голова, П. Томашевський — касир, Т. Соколовський — секретар.

Часопис „Свобода" повинен знаходитися в кожній українській хаті.

Нові Книжки

Енциклопедія Українознавства зошит 7 продовження розділу VI. ІСТОРІЯ. Підрозділ 8 „Українські землі під Австрією й Угорщиною в рр. 1772-1918; Підрозділ 9 „Відновлення Української Держави 1917-1920 рр."; Підрозділ 10 „Україна між двома Світовими Війнами".

Енциклопедія Українознавства зошит 8 закінчення розділу VI. ІСТОРІЯ. Підрозділ 11 „Україна під час Другої Світової Війни"; Підрозділ 12 „Україна після Другої Світової Війни": Розділ VII. „ЦЕРКВА". Підрозділ 1 „Історія Церкви"; Підрозділ 2 „Устрій православної і греко-католицької Церкви". Розділ VIII „ПРАВО". Підрозділ 1 „Історія дослідження українського права"; Підрозділ 2 „Історія джерел українського права"; Підрозділ 3 „Державне право" (диви закінчення в зошиті 9).

Поява зошитів 7. і 8. закінчила другий том монументального твору „Енциклопедія Українознавства". Залишилося до закінчення цілости тобто до кінця третього тому тільки два зошити: 14 і 15.

Д-р Ярослав Падох: „Нарис історії українського карного права". Передмова: Проф. Лев Окіншевич. В-во „Молоде Життя", Мюнхен 1951, стор. 128, — 8°, ціна 5, — ДМ. або 2, — дол. Зміст: Княжа доба, Литовсько-Руська доба, Доба Гетьманщини, Слово від автора.

Пластовий Шлях ч. 6. Орган пластової думки. В-во „Молоде Життя", Мюнхен, Листопад 1951, стор. 168, — 8°, ціна 1,50 дол. Приносить статті: П. Богацький: „Пластовий Рух на центральних землях України", Р. Коцип: „Перші пластові гуртки в Перемишлі", Д. Пеленський: „Пластуни-юнаки Великих днів", Ю. Крижанівський: „На роздутті", А. Фіголь: „Ідеологічні основи сеньйорського руху", Ю. Старосольський: „Вищий ступінь пластування", Я. Падох: „З актуальних проблем пластового сеніорату", Ю. П'ясецький: „Моє відношення до України й до Канади", А. Івахнюк: „Даймо ясну відповідь", Н. Вілозор: „До питань виховання української молоді на еміґрації", В. Янів: „Підсумки дотеперішньої дискусії", М. Добрянський: „З партіями чи проти партій", В. Маркусь: „З партіями проти диктатури партій", Є. Врецьона: „Проти партій на еміґрації", М. Плавюк „Проти партій — сумерк партійної системи", О. Войчук: „Пласт в Німеччині й Австрії в рр. 1945-51", Т. Діскевич: „Пластова видавнича діяльність в рр. 1945-51", Є. Кульчицький: „Наша чергова проба — два роки Пласту в США", О. Тарнавський: „Перші кроки Пласту в Канаді", Ц. Паліїв: „Два ривалі: Верлін і Бад Ішль", З нашого життя, З редакційної теки. Бібліографія.

Видавництво „МОЛОДЕ ЖИТТЯ"

Олекса Веретенченко: Дим вічности (поезії), Дітройт, 1951, ст. 64. Обкладинка роботи арт.-мал. Едварда Козака.

Це вже друга збірка поезій О. Веретенченка, бо перша вийшла в світ ще в 1941 році, а одна поема на історичну тематику, та ще одна збірка поезій готові до друку. Сподіємося дати ширшу оцінку цієї збірки в одному з найближчих чисел. недільного видання „Свободи", тут зазначимо тільки, що Веретенченко взяв за мотто до нової збірки своїх творів слова нашого філософа, Г. Сковороди:

Вачиш дим? Пригадай вогонь!
Вачиш світ? Пригадай вічність!
Що таке світ? Дим вічности.

Д-р Василь Ленцик: Рим і Україна, Історія Української Церкви в датах, Слово Доброго Пастиря. Видавництво О.О Василіян в ЗДА, 1952, ст. 32, Обкладинка С. Гординського.

В книжечці знайде читач 129 дат з історії Української Церкви і при кожній даті коротке пояснення подій, що тоді відбулося. Перша дата — це 862 рік, коли до Києва прибули Аскольд і Дир — а остання — це 1950 рік, дата арештування комуністичним чеським урядом Павла Ґойдича — пряшівського єпископа.

(лу)

Накладом „Волинського Видавничого Фонду" в Вінніпеґу вийшов давно очікуваний перший зошит „Праць Інституту дослідів Волині" — „Волинь у боротьбі за волю України", посвячений 25 літтю літературної діяльности Уласа Самчука. Зошит виданий дуже старанно, гарно виглядає. Напочатку кольорова таблиця-копія гербу Волині з Арсенального гербовика в Парижі. Дальше уміщені „Вибрані думки з Галицько-Волинського Літопису". Стаття п. Ярослава Рудницького про назву „Волинь", робить враження поверховної, написаної без відповідних джерельних матеріялів. Після огляду дотеперішніх теорій п. проф. Рудницький подає свій погляд, але, на жаль, оперує нестислими даними. Напр., назви Козлинь, Збитинь, Мятинь, Хотинь і інші мають не м'які закінчення, а тверді: Козлин, Мятин. Горинь в устах околичних мешканців не жіночого, а чоловічого роду. Добриня, хоч згадується й нашому літописі, належить до Новгорода та Оки і т. п. Взагалі назва „Волинь" виразно принесена й вияснити її без аналізи чужих подібних назв — неможливо.

Розвідка п. Пастернака про найстарші часи на Волині, хоч коротка, але дуже цікава. Так само цікава й нова своєю темою психологічна характеристика волиняків пера п. Ю. Мулика-Луцика.

Ю. П.

ЛИСТИ З АМЕРИКИ

72. Мистецтво в Америці.

Дуже часто цілком звичайні й прості речі, що про них ми іноді не вважаємо за потрібне згадувати в наших листах за кордон, можуть цікавити наших друзів у далеких краях.

Одна з таких речей — це глибоке зацікавлення американців мистецтвом. Европейці звикли думати про Америку, як про країну, де кожний думає тільки про гроші, а не про культуру, не про музику, малярство, чи літературу. І це особливо підкреслюється в комуністичній пропаганді.

Листи з Америки можуть якнайліпше допомогти розвіяти це враження. Пишучи листа за кордон, автор може згадати про культурні справи, як вони відбиваються в його щоденному житті, — про вистави чи концерти, що їх він або його родина відвідала, про радієві чи телевізійні пересилання, що їх він бачив чи чув. Однаково, чи він пише до Західної Европи, чи до країн за залізною заслоною, ці теми можуть бути однаково важливі.

Наприклад, у кожному залюдненому пункті чи місті є безплатні публічні бібліотеки. По більших містах у них є книжки різними мовами. Деякі бібліотеки мають спеціяльні дитячі кімнати, а також спеціяльні збірки музичних творів, записаних на платівки. У листах можна згадати про те, як родина користає з усього цього.

По багатьох містах є також музеї, іноді збірки історичних матеріялів про дане місто чи район. Є також театральні гуртки для охочих узяти в них участь. Є також там клюби з різноманітними плянами культурної праці.

Майже в кожному, навіть маленькому, місті є громадські оркестри, співочі гуртки, що організують концерти видатних акторів. Майже кожна середня школа має власну оркестру чи джаз-банд, хор або розваговий клюб. У листах за кордон можна сказати, як американські народні школи дають широкі можливості для музично обдарованих дітей, і про безплатні лекції музики для хлопців і дівчат у віці 8—9 років на різних музичних струментах.

Починаючи від дитячих садочків і протягом усіх років навчання в школі намагаються зацікавити дітей мистецтвом і дати змогу обізнатися з ним.

І, нарешті, є багато різних способів, з допомогою яких мистецькі твори передається з великих центрів до найвіддаленіших залюднених пунктів, — як ось, радіо пересилає з Ню Йорку оперу, або інші видатніші музичні та інтелектуальні твори. Цілий новий світ культури й освіти приступний тепер більше, аніж 15-тьом мільйонам американських родин, які мають телевізійні апарати, що поширюють приємності мистецтва чи літератури між усім народом.

Автор листа мусить згадати ці різні речі, як вони відбиваються в його власному житті, а потім подати їх у своїх листах.

На службі російської імперії

(Продовження зі стор. 2.)

Америки? Мертвеччина! Люди у нас (в Росії) й забули про це, бо вона не варта й лушпинки виїденого яйця". А дальше пише Гоголь про сам царат таке: „Государ це Божий Образ... Все йде до цього, щоб викликати у царів вищу, Божеську любов до народів... Вищу вартість монархії відкрили у нас скорше поети, не законодавці; вони почули с трепетом волю Бога збудувати її в Росії в законнім виді. Звідсіль і звуки того слова стають немов біблійними кожного разу, коли тільки з уст їх вилітає слово — цар!" Після того йде пеан на честь династії Романових, які прямо чудесним способом дісталися на московський трон. (Твори VIII. 49).

Росія найкраща свобода слова.

Свої політичні погляди на російський царат доповняє Гоголь обороною Росії перед закидами чужинців, що мовляв в Росії нема свободи слова. „Як смішні, пише Гоголь — серед нас ці, що твердять, що в Росії не можна сказати повної правди... В нас її з такою любовою може вислухати тільки одна чудесна Росія, про котру розходяться сплетні немов вона не все любить правду". (Твори, т. VIII, 61 — Карамзин, Из письма к Н. М. Языкову).

Поступовість гр. Толстого не подобалася Гоголеві і він тому росіянинові дає таку лекцію російського патріотизму, в листі з 1844: „Нужно Любить Росию". „Подякуйте, пише Гоголь, перш усього Богові, за це, що ви росіянин (русский). Для росіянина відкривається тепер оцей шлях — ним є сама Росія. Якщо тільки росіянин полюбить Росію, полюбить все, що є в Росії. До тої любови веде нас тепер сам Бог". (Твори т. VIII., 97). А дальше звертається автор з таким апелем до гр. Толстого: „Мій Друже, хиба у Вас серце без почувань, або Ви не знаєте, що це таке Росія". (Твори VIII., 99).

(Закінчення буде).

• РОЗШУКИ •

Пошукую 1) РОМАНА ДАЦА нар. 1927 р. у Львові 2) **ВОЛОДИМИРА СКРУТА** нар. 1927 р. у Львові. Хто би знав щось про них, або вони самі, прошу голоситись на адресу:

MASZCZAK EUGENE
194 Washington St. Jersey City 2, N. J.

• ПРАЦЯ •

УКР. ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО В НЮ ЙОРКУ
шукає
КВАЛІФІКОВАНОГО ШОФЕРА
Добрі умови праці. Стала тижнева платня в % від обороту.
VEB TRUCKING & MOVING
335 E. 6th St., New York 3, N.Y.
Tel.: OR 3-2484

КНИГОВОД — ЖІНКА
З досвідом. 5 днів в тиждень.
Голоситись щодня після 10-ої год.
15-25 Whitehall Street
близько S. Ferry — кімн. 210.
NEW YORK. N. Y.

• ШУКАЮТЬ ЗАНЯТТЯ •

ВИРАВНИЙ ДІРИГЕНТ, як також знавець дяківства пошукує праці від зараз. Може давати концерти, імпрези, вистави і т. инше. Відповіді слати під Самітний c/o "Svoboda: P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

• ОКУЛІСТ •

ВСЯКІ ХВОРОБИ ОЧЕЙ
лікує спеціяліст — окуліст
Д-р ОСИП ЖАБНЕР
Години принять:
Щодня від 10-12 —крім вівтірка.
А в понеділок, середа, і п'ятниця також вечорами від 6-8-ої
35 E. 7th ST., NEW YORK CITY
Tel.: OR. 4-8038

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТИ

ЗАМІСТЬ квітів на могилу нашого невіджалуваного Друга бл. п. Проф. д-ра Віктора Супінського складаємо $10 на Український Вільний Університет.

М. Ю. і В. Стецюки

МАШИНКИ
Пероблені до
ПИСАННЯ

англійські, ціна $25.00. Маємо також нові і пероблені українські машинки. Рахункові машини. Офісові приряди. Потрібно агентів.
ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY
119 W. 23rd St. (6—7 Ave.)
New York, N. Y.
Phone: CHelsea 3-8086

Спортові Вісті

СПОРТОВІ РОЗГРИВКИ У.А.С.Т. „ЛЕВИ"

В третьому році існування У.А.С.Т. „Леви" в Шікаго показало великі успіхи, популяризуючи український спорт, здобуваючи перші місця і цінні нагороди у таких ділянках, як шахи, столовий теніс, кошиківка, копаний м'яч, а також признання серед американців і інших національних груп.

З початком січня 1952. футбольна Команда У.А.С.Т. „Леви" розпочала (другий вже раз за час свого існування) розгривки в **„7-ковім Турнірі"** (Індор Турнір) організованим Національною Лігою Копаного М'яча в Шікаго. В зимовому сезоні 1952 р. (від 6. січня до 9. березня) у згаданому турнірі бере участь 18-ть Команд, поділених на дві кляси: „Ферст Дивіжен" у складі 8 команд і „Мейджер Дивіжен" у складі 10 команд. Цього року У.А.С.Т. „Леви" змагаються за першенство „сімкового Турніру" в Мейджер Дивіжен.

Як кожного року, так і в теперішніх розгривках практичною метою турніру є здобуття 4-ох різних нагород-чаш: за найбільшу кількість здобутих пунктів, за найбільшу кількість стрілених воріт поодинокими змагунами, за найкращу гру та за найкращого воротаря.

Перед Змагунами „Левів" не дуже потішаючі вигляди у тому Турнірі. Причини: послаблення Команди через відхід найкращих змагунів до війська. Однак віримо, що минулорічний досвід в тактиці гри в 7-ку на скороченому грищі (60×60), видержливість і жертвенність, розумна гра під технічним і економічним оглядом, без зайвих гіперкомбінацій, самолюбства в стрілянні до воріт і „кивань", закріпить наших „Левів" на одним із перших місць!!!

У.А.С.Т. „Леви" —

Н.А.С.К. „Швабен" 4:2 (2:0)

Дня 6. січня. — В перших розгривках „Сімкового Турніру" по гарній і багатій на підворітні ситуації грі, „Леви" заслужено перемогли німців. Ворота стрілили: Стахровський Д. 2, Куцан Б. і Стефанович Д. Склад: Касіян М., Дикий Я., Дейчаківський І., Тищенко В., Стефанович Д., Куцан Б., Стахровський Д.

Н.А.С.Т. „Ганза" — У.А.С.Т. „Леви" 1:3 (0:2)

Дня 13. січня. — У тих змаганнях „Леви" виказали свою рішучу перевагу над сильним противником, який грав дуже гостро і брутально. Суддя Нугент (німець), усунув з грища Куцана Б. за його невідповідну інтерпретацію проти неправильно заряджeного вільного копу. Всі ворота для нашої 7-ки здобув Стефанович Д.

І.А.С.К. „Марунс" —

У.А.С.Т. „Леви" 1:1 (0:1)

Дня 20. січня. — „Леви" в послабленому складі, без Куцана Б., який дістав 4-ро тижневу дискваліфікацію за инцидент зі суддею на попередніх змаганнях, розгубились у зайвих і безкорисних комбінаціях і дозволили противникові під кінець другої половини гри стрілити „голя" та відібрати один дуже цінний пункт. Одинокі ворота, гарно випрацьовані Стахровським Д. стрілив Стефанович Д.

Юр. Т-вич

• Професійні оголошення •

Dr. J. DERUHA
128 East 86th St., New York City
Над станцією собв. Лексінгтон Ел
Окремі ждальні для жінок.
Ординує в будні дні 10-2 і 4-9 год
Особливу увагу звертає на недуги мужчин і жінок, неправильности і ослаблення. Точні оглядини, включаючи й провірку крови $3.
Покінчив студії в Европі.

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C
Tel. GRamercy 7-7697
Острі й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуття жил лічуємо без операції. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів. — Офісові години: Щодня від 10 рано до 6:45 ввечорі.
В неділі від 11 до 1 попол.

Dr. Med. R. TYLBOR
59 East 3rd St. (коло 2nd Ave.) N.Y.C
Tel. GRamercy 5-3993
Внутрішні недуги. Flouroscopy. X-Ray Electrocardiograph, Analysis. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів.
Офісові години: щодня 1-3 і 5-8 p.m.
В неділі від 10-2 попол.

ПОВІДОМЛЕННЯ УТГІ в ЗДА

Ректорат Українського Технічно-Господарського Інституту в ЗДА повідомляє, що зусиллями колективу УТГІ в ЗДА досягнено оформлення під назвою „Корпорація Український Технічно-Господарський Інститут в Ню Йорку".

Одержаний від Департаменту Освіти стейту Ню Йорк цертифікат дозволяє йому реалізувати на цілому терені ЗДА, за винятком стейтів Орегон і Вашингтон, задоволення культурних, освітніх та соціяльних потреб американців українського походження та інших, застосовуючи, як сказано в цертифікаті, „моральні і леґальні зусилля б. основників, професорів, членів і студентів Українського Технічно - Господарського Інституту, заснованого для подібних завдань в Чехословаччині 1922-го року".

Завдяки набуття чартеру, УТГІ в ЗДА продовжує розпочаті праці і приймає зголошення всіх студійників та полагоджує їх в канцелярії УТГІ або листовно.

На листовну відповідь просимо прикладати поштовий значок..

Адреса УТГІ в ЗДА: U.T.H.I. in U.S.A., 77 East 7th St., New York 3, N.Y.

Проф. Драгоманів С., ректор; **Проф. Моралевич Я.**, проректор; **Проф. Клименко П.**, секретар Проф. Ради.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ДОБРА ВІСТКА ДЛЯ МУЖЧИН

Чи ви нервуєтесь, чуєтеся змучені й вичерпані? Чи чуєтеся ослаблені й виснажені так, що не можете втішатися радощами, які природа призначила для вас? Для нової енергії і життєздатности заживайте HEXTRONE. ГЕКСТРОН містить зрівноважені вітаміни, потрібні для втримання того життєздайного почування. Без уваги на те, яких засобів ви вживали давніше, зажийте ГЕКСТРОН і переконайтеся на самому собі, що він може зробити для вас, як уже зробив для тисячів мужчин, які втішаються тепер найбільшими радощами через заживання ГЕКСТРОН-у. Правильна ціна на ГЕКСТРОН є $4.00 за одну пачку. Одначе за спеціяльним порозумінням для читачів цеї газети ви дістанете цінну знижку. Тільки вишліть оце оголошення до **BERJAC PRODUCTS, Dept. 405, 790 Troy Avenue, Brooklyn 3, N. Y.**, а дістанете дві пачки ГЕКСТРОН-у лише за $5.00, отже знижку $3.00 на звичайній ціні. Не треба навіть посилати грошей. Заплатите поштареві, коли принесе пачку. ГЕКСТРОН продається з гарантією звороту грошей, як не будете вдоволені. Затямте собі: Перша тайна кожного успіху — це діяння. Отже не відкладайте цього. Замовте тепер.

Імя ____________________

Адреса ____________________

Місцевість ____________ Стейт ____

Шукають Своїх Рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках була надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

Зголошуючись на розшуки, не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАД-Комітету, адресу якого подано при кінці.

* * *

ГРУПА ЛИСТИ ДО:

20038 Юзефа Жевко, донька Рузі та Йосифа зі села Спільниці, пов. Доброміль, Марію Жевко (дівоче прізвище), донька Степана, виїхала до ЗДА в 1918 р.

20039. А. Шкрабалюк приятеля Степана Бартко, який виїхав до ЗДА після війни.

20040. Василь Угляк братів Теодора і Юрія Угляк з села Долги, пов. Стрий, які прибули до ЗДА в 1913 р.

20041. Юлія Микитюк, донька Марії та Івана зі села Гуцулівка, пов. Коломия, вуйка, який виїхав до ЗДА десь в 1910-1912 р. (ок. 60 р.). Довший час жив у Дітройті.

20042. С. Трилінський зі села Косів, пов. Чортків, тіток-сестер його мами Насті Трилінської, доньки Ксеньки і Якова Бабій.

20043. Павло Марканич брата Теодора Марканича.

20044. Марія Солодуха Івана Зраду, урodж. в 1895 р.

20045. В. Потапенко д-ра Олексу Степановича і паню Ганну Закревську.

20046. Юстина Делетій з села Ясінь, пов. Калуш, односельчанина Мотрюка, який виїхав до ЗДА ок. 1933 р.

20047. Анастазія Мазурчук (26 р.) з села Добра, Маніківського району, Київської области, вуйка чи стрийка Теодора Мельника.

20048. Марія Квасняк стрийка Петра Квасняка, родом з Лемківщини, що виїхав до ЗДА в 1904-1905 р.

20049. Іван Терещенко з села Вороніж, Шостинського району, Сумської (раніш Чернигівської) области, дядька Федора Терещенка, який виїхав до ЗДА в рр. 1925-27.

Голоситися до:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U.S.A.

• РІЗНІ ОГОЛОШЕННЯ •

ВСІ ЧАСТИ ДО НАПРАВИ ПЕЧЕЙ вуглевих, газових, нафтових, огрівачів парою й гарячою водою, як також усякі нові печі можете дістати в
STOVE MFRS CORP.,
182-186 Mulberry St., Newark 1, N. J.

Увага! Hamtramck і Detroit, Mich.
Чудовий Український Звуковий Фільм п. заг.
„МАРУСЯ"
продукції:
Ukra-Film Corp., New York
буде висвітлений в днях:
П'ЯТНИЦЯ, 22-го ЛЮТОГО
початок год. 5:45.
СУБОТА, 23-го ЛЮТОГО
початок о огод. 1-ій пополудні
НЕДІЛЯ, 24-го ЛЮТОГО
початок о год.1-ій пополудні.
ПОНЕДІЛОК, 25-го ЛЮТОГО
початок о год. 5:45.
1952 РОКУ В:
CAMPAU THEATRE
при 9643 Jos. Campau
ріг Edwin St., Hamtramck, Mich.
Прийдіть усі, старі і молоді, налюбуватись красою української природи, чаром української пісні та піддержати рідне мистецтво. Не пожалуйте пару центів за 2 години „побуту" в рідним краю.

1951—YEAR OF PROGRESS. 108,000 telephones were added to New Jersey's telephone system during 1951...bringing service to thousands of homes, to scores of expanding Defense Plants...and to the thousands of service men and women in New Jersey's military camps. An average of 7,066,000 calls were handled daily...and service was good, thanks to...205,000 more miles of wire in cables, and equipment additions to 61 exchanges, including ... new switchboards, sometimes in use before construction was fully completed!

Plans for 1952 call for even more construction—$1,300,000 per week—to serve more people better. We're stretching scarce materials—salvaging the tiniest bit of wire, the smallest scrap of metal, to serve you better.

NEW JERSEY BELL TELEPHONE COMPANY

ШИФКАРТИ
ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ.

ГРОШІ посилаємо до всіх країв і виплачуємо на останній пошті.
АФІДЕВІТИ, петиції та інші потрібні документи на спровадження кревних і знайомих до Америки зі скитальщини та інших країн.
ПРОДАЄМО доми та всякого роду бизнеси.
У всіх справах звертайтеся до звісногго
НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА
S. KOWBASNIUK
277 EAST 10th ST., (Near Ave. A.) NEW YORK 3, N. Y.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ВЕТЛЕГЕМ, ПА. — Річні збори св. Димитрія, від. 288, відбудуться в неділю, 24. лютого, о год. 3:30 пополудні в галі парафіяльній, 235 Карбон вул. Уряд просить членство явитися на зборах бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючі члени повинні вирівняти свої довги. — М. Брус, предс.; Д. Мушастий, кас.; А. Данилюк, секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Місячні збори від. 123, Пресв. Богородиці, відбудуться в неділю, 24. лютого в год. 12-ій вполудне в церковній галі зараз по Службі Божій при Норт Мейн стр. Проситься членів вирівняти свої довги бо як не заплатите цього місяця, то будете суспендовані. — М. Єванців, предс.; Т. Назар, секр.

БЕЗПЛАТНА ПРОБА
на ревматичні болі АРТРИТИЧНІ
Коли Ви ніколи не вживали ліку званого ROSSE TABS на ці незначні мускулярні недомагання й болі, злучені з ревматизмом і запаленням жил, або з нервовим запаленням, то чому не спробувати його СЬОГОДНІ на наш кошт. Його вживають тисячі людей впродовж 25 років.
БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ЧИТАЧІВ НАШОЇ ГАЗЕТИ
Запрошуємо Вас випробувати його без ніяких коштів. Дозвольте, щоб ми вислали Вам пачку повної величини. ЗАЖИВАЙТЕ БЕЗПЛАТНО 24 ТАВЛИЧОК. Коли не будете вдоволені палітивною — часовою — полекшою, зверніть нам решту й не будете нам винні нічого. Така проба не буде коштувати Вас ні одного цента. НЕ ВИСИЛАЙТЕ ГРОШЕЙ. Пішліть лише негайно Ваше імя й адресу до:
ROSSE PRODUCTS COMPANY
Dept. O-5,
2708 Parwell Ave., Chicago 45, Ill.

ТЕПЕР ПОРА
ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСИ САМОХОДОВИХ МЕХАНІКІВ І КУРСИ ЇЗДИ.

GR. 7-8951
КУРСИ МЕХАНІКІВ
КУРСИ ЇЗДИ АВТАМИ
Постараємося для Вас про егзамін Лайсенсу. Наші учні дістають дипломи. Помагаємо в одержанню праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННІ, ВЕЧІРНІ і НЕДІЛЬНІ. Інструктори фахівці. Зал. в 1916.
L. TYCHNIEWICZ, директор
Metropolitan Auto School
155 — 2nd Ave., близько 10th St.
NEW YORK CITY

БІБЛІОТЕКА ЮНОГО ЧИТАЧА „ЄВШАН-ЗІЛЛЯ" — ОПДЛ
—: видала :—
БАЙКИ
ЛЕОНІДА ГЛІБОВА
Ювілейне вибагливе видання з 70 розкішними ілюстраціями й вінєтою Охрима Судомори
— Ціна $ 1.50 —
Передплатникам „Євшан-Зілля" тільки $1. Річна передплата $3.
Адреса В-ва: „YEVSHAN-ZILLA", 20 Hevitt Ave, Toronto, Ont, Canada
Представник з ЗДА:
Wolodymyr Barahura
730 E. 9th Str. — NEW YORK CITY
Українській дитині — рідну книжку!

• ВАКАЦІЇ •

MIAMI, FLORIDA
МАЄМО КІМНАТИ ДО ВИНАЙМУ.
Місячно або тижнево.
Пишіть або їдьте просто до:
Mr. & Mrs. M. SZPAK
257 N. E. 17th TERRACE
MIAMI 32, FLORIDA.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, NEW JERSEY
ESsex 5-5555

З. БЕРЕЗОВСКІ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
УПРАВИТЕЛЬ
BERRY FUNERAL HOME, Inc.
525 East 6th Street,
New York 9, N. Y.
Phone ALgonquin 4-5746
Дві нові в модернім кольоніяльнім стилю каплиці.
Першорядна обслуга в усіх похоронах без різниці маєткового стану.
ІВАН БРОЩАК, нотар.

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
Контрольована температура.
Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Поминальне Богослужeня за спокій душі
БЛ. П. ПРОФ. Д-РА ВІКТОРА СУПІНСЬКОГО
відправиться
В СУБОТУ, ДНЯ 23-го ЛЮТОГО Ц.Р.
в год. 8:30 зранку в греко-кат. церкві Пресвятої Діви Марії, Бронкс, Ню Йорк, 1745 Washington Avenue.
Просимо всіх товаришів, учнів і знайомих Покійного вшанувати пам'ять Покійника своєю участю в цьому Богослуженні.
ДРУЗІ

В десяту річницю смерти
БЛ. П. О. ПЕТРА ТОМАШІВСЬКОГО,
пароха Коцюбинець,
відправиться в церкві св. Юрія при 7. вул. в Ню Йорку
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 24-го ЛЮТОГО 1952 Р.
о годині 7. рано Служба Божа, на котру запрошують родину, Товаришів, приятелів і знакомих
ДРУЖИНА, ДОНЬКИ, ЗЯТІ І ВНУКИ.

ПЛАСТИНКИ — РЕКОРДИ

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛАД
HANUSEY MUSIC COMPANY
724 Poplar Street — Philadelphia 23, Pa.
Грамофони—потефони на легкі сплати.
Пишіть про безплатний каталог.

УКРАЇНСЬКІ ПЛАТІВКИ (РЕКОРДИ)

Купуйте в Українській Фірмі „СУРМА".
Одна рекорда 89 цт. 12 рекордів з пересилкою $10.00.

501 Заповіт. Думи мої. Хор в Україні Городовенка.
502 Ой у лузі. Гуляв чумак. Бандуристи і Хор Городовенка.
503 Ой ходила дівчинонька. Гопак, танець. Хор і Бандуристи.
504 Арія Остапа. Арія Матері. З опери Тарас Бульба з орх.
104 Запорожець за Дунаєм, Карась і Одарка з орх. ч. I.
105 Запорожець за Дунаєм. Карась і Одарка з орх. ч. II.
106 Ой гоп ти ни ни. І хліб пекти. Бандуристи в Україні.
107 Ой не шуми луже. Ой я нещасний з Наталки Полтавки.
108 Ой видно село. Стрілецька Пісня. Хор. Танець.
109 Стукалка. Танець, Бандуристи. Баламути, дует з орх.
110 Дівчинонька по гриби ходила. Дів. Хор. Бандуристи.
111 Запорожець за Дунаєм. Ой щось дуже загулявся. Сольо.
112 Катерина Опера. Дует Андрія і Катерини з орх.
113 Розпрягайте хлопці коні. Гей нуме хлопці. Хор.
114 Зелений Кудрявчик. Ой зза гори. Хор.
115 Від Бережан до Кадри. Стрілецька. Казав мені Батько сольо.
116 Я сьогодня. Зелений гай. Пісні УПА. Бандур. Ганушевського.
117 Гей степами. Ой там під лісом. УПА Бандур. Ганушевського.
118 Цвіла цвіла калинонька. Пливе човен. УПА. Банд. Ганушевсь.
119 Ніч така ясна. Ой не пугай пугаченьку. Сольо з орхестрою.
120 Думи мої. Ой чогож ти дубе. Басове сольо з орхестрою.
121 Дударик. Ой устану я в понеділок. Хор капеля.
122 Коло млина. Хор Котка. Гагілка дівочий хор...
123 Ой на горонці Хор. Над поточком прала, комічне сольо.
124 Ти моє сонце. Світить сонце, сольо І. Слободяна.
125 Засяло сонце. В горах грім гуде. Сольо І. Слободяна.
126 Віють вітри. Дід Рудий з Наталки Полтавки.
127 Ой хмелю. По той бік гора. Дуети з орхестрою.
128 Де ти бродиш. Коли Розлучаться двоє. Дуети.
129 Ой їхав я гори током. Гуцульська пісня і Танець.
130 Танго, над морем. Осінні думи. Вальц. Орх.
131 Ой не світи місяченьку. Ой у полі. Сольо з орхестрою.
132 Ой сад виноград. Понад садом садом. Хор жіночий.
133 Почаївська Божа Мати. Страшний суд. Хор.
3030 Бандура. Стелися барвінку. Хор і орхестра.
3031 Реве та стогне. Часть I і II. Хор і орхестра.
3037 Українська Сюїта. Часть I і II. Хор і орхестра.
3040 Закувала та сива зазуля. Сусідко. Хор і орхестра.
3057 Ой лопнув обруч. Коло млина. Хор дівочий.

СЕТ Но. 2 12 Рекордів рекордовані в Україні	$10.00
СЕТ Но. 3 Рекорди Кошиця, 10 рекордів 27 пісень	10.00
СЕТ Но. 4 Рекорди до танцю, награні орх. Снігура	9.00
СЕТ Но. 5 Рекорди до танцю, награні орх. Олексина	9.00
СЕТ Но. 6 Рекорди до танцю, награні орх. Олексина	9.00
СЕТ Но. 7 Рекорди комічні, колюмбія Жуковського	9.00

Пересилайте відразу Моней Ордер або готівку, то скорше дістанете.

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА для тих, що хотіли б мати більшу кількість добрих українських платівок у своїй хаті або до розпродажі. 100 повищих платівок ми продамо за $65.00. Присилайте гроші з замовленням або завдаток решту заплатите C.O.D., тобто поштареві при відборі. Висилаємо теж за границю!

Повищі українські рекорди найкращі в світі купуйте в СУРМІ. В Українській Фірмі. Жадайте оригінальні. Непероблені.

SURMA BOOK & MUSIC Co
11 EAST 7th STREET, NEW YORK 3, N. Y.

УКРАЇНСЬКІ ЛІКАРІ! УВАГА!

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА В АМЕРИЦІ
повідомляє всіх лікарів і стоматологів українського походження на всіх теренах ЗДА, що
в суботу 23-го і в неділю 24-го лютого 1952
—: відбудуться :—
В ЗАЛЯХ ЛІТЕРАТУРНО - МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ В НЮ ЙОРКУ
(149 Second Avenue, між 9 і 10 вул.)
ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА.
ПОРЯДОК НАРАД:

В СУБОТУ, 23-го ЛЮТОГО:
1) 4 год. полудня відкриття Зборів вибір Президії, ділових Комісій та НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ.
2) 10-ій год. вечора Товариська Зустріч з танцями до пізньої ночі (теплий буфет).

В НЕДІЛЮ, 24-го ЛЮТОГО:
1) 12-ій год. полудня продовження Зборів; 2) виголошення звітів Управи і Ревізійної Комісії; 3) вибори Управи; 4) біжучі справи; 5) резолюції. — Приявність усіх лікарів побажана.

ЗА УПРАВУ ТОВАРИСТВА:
Д-р Роман Осінчук, Голова — **Д-р К. Рогозинський**, Секретар

УКРАЇНСЬКІ ФОНОГРАФІЧНІ РЕКОРДИ

Заходіть або пишіть по українські і другі рекорди. Висилаємо рекорди по цілому світі. Пишіть по катальоґ сьогодня.
FOREIGN RECORD EXCHANGE
2219 W. Chicago Avenue (Dpt. "U") Chicago 22, Ill. U.S.A.

УВАГА! — ГРОМАДЯНИ!
DUNLEY HAT SHOP
14 Saint Marks Place
NEW YORK, N. Y.
має на складі власного виробу
ФІЛЬЦОВІ КАПЕЛЮХИ
в найновіших фасонах.
У нас куплені капелюхи — принимаємо до перерібки.

Дальше пригадуємо, що маємо відділ МУЖЕСЬКОЇ ГАЛЯНТЕРІЇ, а саме: першої якости сорочки, спортові сорочки, піжами, знаної марки: "Jayson" і "Fruit of the Loom"
Просимо зайти і переконатись про високу якість матеріяльну та низьку фабричну ціну! — — — — — — Говоримо по українськи.
Слухайте наші оголошення по радіо-програмі п. Мельника кожної неділі між 7—8 год. рано на хвилях 1480, (станція WHOM).
Отворено щоденно до 8:30 веч., в п'ятниці і суботи до 10:00.
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, — NEW YORK CITY (між 2 і 3 Аве.)